

Sjónarmið

Eingin kemur sovandi til olju

Hermed en lille hilsen fra den lille oliestat Bahrain. Ja, nu er det 2 1/2 år siden jeg var inviteret til oliekonferencen på Færøerne – ja, tiden går hurtigt. Jeg håber at en del af den iver og optimisme, som kom til udtryk i forbindelse med »Færøernes overtagelse af retten til udnyttelse af undergrunden« i mellemtiden er blevet kanaliseret på en sådan måde, at det færøske samfund og mange enkeltpersoner er velforberedt, hvis »forhåbningerne om olie i Færøernes undergrund bliver til »realiteter«

S. Dan Joensen

Men ingen kommer »sovende til olie« og uanset på hvilket tidspunkt et eventuelt olie fund bliver gjort i den færøske undergrund, så vil Færøerne altid oliemæssigt være en »grænse-provins«, dvs. at en udnyttelse teknisk og økonomisk ligger på »grænsen til det mulige«

Ikke for begyndere
Derfor vil det kræve stor teknisk snilde og meget omhyggelige økonomiske overvejelser for at udvinde olien på en økonomisk akseptabel måde

Det vil derfor ikke være et job for »begyndere« udvindingen vil kræve samarbejde med nogle af de skrappeste forhandlere og mest avancerede teknikere i verden

Olieselskaber er til for at skabe »udbytte til deres aktionærer« og »skabe værdier for firmaet«. Branchen er »knaldhård«, og den »kløge snyder den mindre kløge«

Dette er især tilfældet, hvis modparten er en »nybegynder« uden erfaring og »hvis modparten ikke selv har gjort sig den uligehed at sætte sig ind i »olie-problematikken«. Man kan selvfølgelig altid »overlade alt til en mellemmand«, der så selv tager sin del af »profiten«, eller vælger den løsning, der passer ham bedst – men der er ingen garanti for, at en sådan »betalt løsning«

være den bedste i længden for Færøerne

Mærsk og Dong!

Olie-udvinding og oliepolitik er et »højt specialiseret felt«, der kræver mange års »indlevelse i olie sektoren« og kun meget få – og meget dyre personer – har 100% kendskab inden for hele dette vidtspændende felt og tilmed et felt, der bliver mere og mere specialiseret år for år

Det er heller ikke nødvendigt for Færøerne at have sådan »in-house« olie-super-specialist, men det er nødvendigt, at den færøske olie-administration har »in-house kapacitet« til fagligt og sagligt at kunne vurdere »sandsynligheden« i de mange forslag og muligheder, som de forskellige parter i »olie-jagten« vil fremkomme med

Det er vigtigt, at denne »in house« eller »direkte tilknyttede konsulent-tjeneste« ikke er forhånds intaget over for specielle samarbejdspartnere som f.eks. »Mærsk Olie«, der i løbet af få år vil miste deres monopol på olieudvinding i den danske Nordsø sektor og derfor vil være en potentiel medspiller i det færøske olieeventyr

I princippet ville det være muligt, at lade »Mærsk Olie & Gas« eller Dong kunne forestå »den evt. olieudvinding fra den færøske undergrund«, hvis de var de teknisk bedste, og de kunne gøre det mest økonomisk med det højeste »provenu« til det færøske landstyre

Men det er meget vigtigt, at man har øjnene åbne til alle sider. Og der må man realistisk se i øjnene, at »off-shore« olie-udvinding ved Færøerne mere ligner »olie-udvindingen« »vest for Shetland« og i de norske farvande, end olieudvindingen i den danske del af Nordsoens, der er meget lavvandet og uden nordatlantiske storme og voldsomme bølger

Færøernes samarbejdspartnere eller partnere bør være

firmaer med »stor erfaring i dybhavs olie-udvinding«. Dette absolut minimumskrav udelukker enhver »dansk medvirken i den direkte fysiske olieudvinding« – men ikke inden for den legale side af sagen

Lopra boringen vigtig

Det er med glæde, jeg har konstateret, at det er blevet vedtaget, at olie-boringen ved Lopra skal »genoptages«. Det var netop et af de få punkter, hvor jeg var uenig med den »officielle olie-rapport«. Idet jeg 100% gik ind for så hurtigt som muligt at få undersøgt mulighederne for olieudvinding i land (»on shore«) evt. udbygget med »horisontal drilling«. En forholdsvis »ny teknologi«, der gør det muligt fra land at indvinde olie, der ligger mere end 10 km ude i havet, og adskillige km under havbunden. En rekord som de »for-eneede olie-boringsfirmaer« kontinuerligt – og med succes – forsøger at

forbedre

Jeg håber blot at denne åbning for olie-etterforskning på Færøerne også giver mulighed for en rimelig færøsk deltagelse – på »træningsbasis« – (selv om denne færøske medvirken måske ikke bliver betalt 100% af boret firmaet), således, at lærlinge, der har interesse for at arbejde i olie-udvindingsindustrien kan få en førstehånds introduktion til den

Færlinger med

For at få gennemført en sådan »tilstedeværelse af interesserede, videnbegærlige færlinger«, der kan se en fremtid i »olie-udvindings sektoren«

Ingen tilladelse i forbindelse med olie-udforskningen skulle gives uden at det pågældende firma forpligter sig til at ansætte et vist antal af »færøske trainees«, der skulle deltage i arbejdet. En sådan praktisk indførelse i olieindustrien kunne for eksempel være en del af praktiktiden på tekni-

kum eller maskinist-skolen eller for »de data-studerende«, da seismisk og akustiske målinger kræver behandling af enorme datamængder og anvendelse af udviklede matematiske beregnings-software. Efter sådan et »introduktions-job« ville der være skabt kontakt med »olie-industrien« og den pågældende »praktikant« vil meget lettere kunne få et permanent job inden for »olie-sektoren« med udvælgingsmuligheder, hvis den pågældende er »lavet af det rigtige stof«

Yderligere kunne veluddannede arbejdsløse maskinarbejdere, teknikere og data folk m.fl. deltage i »så-danne omskolingsmuligheder« samtidig med, at de får udbetalt »understøttelse« i en sådan omskolingstid. Da ingen oliefirmaer vil betale fuld løn for en sådan trainee i oplæringstiden

Landsstyret

må bakke op

»Olie-orienterede kurs-er« kunne også blive afholdt på Færøerne i forbindelse med de højere læreanstalter, med »professionelle instruktører fra olie-industrien«. Men det skal være »undervisning der direkte beskæftiger sig med de ting, som kræves af olie-folk – et sådan kursus skulle helst afsluttes med »en periode med praktisk anvendelse af den gennemgæede teori på en olie installation« eller »simuleret olie-installation«

Jeg er sikker på, at et sådant gensidigt »udvekslings arrangement« kan blive etableret med et eller flere af de store norske, danske eller engelske olie selskaber hvis de politisk og økonomisk bakkes op af landstytret

Vigtigheden af et sådant »træningsprogram« for en del af den færøske arbejdsduelige befolkning kan ikke overvurderes. Skulle olie-udvindingen på Færøerne ikke blive den store »boom«, har olie-industrien altid brug for »dygtige, stabile folk«, der har »supplerethed deres basisuddannelse. Men arbejdsmarkedet er hårdt – mere mere end 10 millioner arbejdsløse i EU – så kan kun de bedste og dem der til stadighed har fulgt deres »efteruddannelse op« forventes, at få chancen for godt arbejde inden for olie-sektoren

Færlinger godt omdømme

For lærlingerne har det altid – som for alle andre »boere« – været en selvfølge (nødvendighed) – at arbejde i udlandet bl.a. i disse langes flåder, og lærlingerne har altid haft et virkelig godt omdømme i forbindelse med deres aktiviteter på søen. De fleste »olie-udvindingsaktiviteter« foregår netop på søen. Blot på en lidt mere »sophisticated« måde, men kampen mod naturkræfterne er stadig den samme

S. Dan Joensen